

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9CoP/19/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4111227538
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 05. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ingrid Vallová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2013:4111227538.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Ingrid Vallovej a členiek senátu JUDr. Veroniky Svoradovej a JUDr. Kataríny Marčekovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti F.: X., nar. XX. XX. XXXX a H., nar. XX. XX. XXXX, bytom u matky, v konaní zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nitra, pracovisko Zlaté Moravce ako kolíznym opatrovníkom, deti rodičov: matka Y. F., nar. XX. XX. XXXX, bytom N. P., X. mája XXXX/X a otec P. F., nar. XX. XX. XXXX, bytom N. P., X. mája XXXX/X, t. č. X., M. XX, zastúpený Advokátskou kanceláriou Gabriel Orlik, s. r. o. so sídlom 951 93 Topoľčianky, Žitavanská 20, za účasti Okresného prokurátora Nitra, o návrhu matky na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 13. decembra 2012, č. k. 24P/314/2011-228, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti, týkajúcej sa určenia vyživovacej povinnosti otca **p o t v r d z u j e .**

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti, týkajúcej sa zročného výživného na maloleté deti a v časti náhrady trov konania **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zveril maloleté deti F.: X., nar. XX. XX. XXXX a H., nar. XX. XX. XXXX do osobnej starostlivosti matke a otca zaviazal prispievať na ich výživu sumou 130 eur mesačne na maloletého X. a sumou 120 eur mesačne na maloletú H., vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred do rúk matky, počnúc dňom 01. 09. 2011. Zročné výživné za čas od 01. 09. 2011 do 30. 11. 2012 v sume 1.010,41 eura na maloletého X. a v sume 860,41 eura na maloletú H. súd povolil otcovi splácať v mesačných splátkach vo výške 85 eur mesačne u maloletého X. a vo výške XX eur mesačne na maloletú H. spolu s bežným výživným, počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti rozsudku, pod následkom straty výhody splátok. Styk otca s deťmi súd neupravoval, pretože rodičia úpravu styku nežiadali. O trovách konania rozhodol podľa § 146 ods.1 písm. a/ OSP tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal náhradu trov prvostupňového konania, pretože išlo o konanie, ktoré súd mohol začať i bez návrhu.

Svoje rozhodnutie odôvodnil poukazom na ustanovenia § 62 ods. 1 až 5, § 65 ods. 1, § 75 ods.1, § 76 ods. 1 a § 77 ods. 1 Zákona o rodine a zistený skutkový stav, na základe čoho dospel k záveru, že návrh bol podaný dôvodne, pretože rodičia maloletých detí od 19. 08. 2011 v spoločnej domácnosti nežijú. S poukazom na zistenie, že od prerušenia spolužitia starostlivosť o deti zabezpečuje matka a v jej výchove neboli zistené žiadne nedostatky, súd zveril obe maloleté deti do osobnej starostlivosti matky. Určenú výšku výživného na maloletého X. vo výške 130 eur mesačne a na maloletú H. vo výške 120 eur mesačne považoval za adekvátnu na pokrytie odôvodnených potrieb detí, s prihliadnutím aj na možnosti a schopnosti oboch rodičov. Pri posudzovaní možností a schopností otca súd nevychádzal z

jeho daňových priznaní - v roku 2011 á 306,85 eura mesačne a v roku 2012 á 316,35 eura mesačne, ale zo skutočných nákladov, ktoré bol otec schopný v minulosti a aj v súčasnej dobe pravidelne mesačne uhrádzať, majú za to, že pokiaľ by otec dlhodobo skutočne dosahoval iba tieto príjmy, nebol by schopný uhrádzať všetky svoje potreby a potreby maloletých detí v takom rozsahu, ako tomu bolo doteraz. Pri určení výšky výživného prihliadol súd na to, že otec sa s maloletými deťmi stretáva a okrem výživného, ktoré platil na obe deti vo výške 150 eur mesačne, zabezpečuje deťom aj iné potreby, ako napr. denné vozenie detí do školy, zaplatenie poplatku vo futbalovom klube a životnej poisťky dcére a tiež na to, že matka má čistý mesačný príjem 373,35 eura a časť potrieb detí bude hrazená aj prídavkami na deti, ktoré poberá matka. Počiatok úpravy výkonu rodičovských práv súd stanovil dňom 01. 09. 2011, v ktorom mesiaci matka návrh na súd podala. Výšku zročného výživného na maloleté deti súd určil odpočítaním výživného, ktoré otec na maloleté deti zaplatil v období od 1. septembra 2011 do 30. novembra 2011 (spolu zaplatil na obe deti sumu 1.879,18 eura, t.j. na každé dieťa zaplatil 939,59 eura) a ktoré zaplatiť mal. Zročné výživné povolil súd otcovi splácať v mesačných splátkach spolu s bežným výživným, a to u maloletého X. vo výške 85 eur mesačne a u maloletej H. vo výške 70 eur mesačne s tým, že prvú splátku zaplatí v mesiaci nasledujúcom po právoplatnosti tohto rozsudku.

Proti tomuto rozsudku, v časti určenia výšky výživného a výšky zročného výživného, vrátane výšky splátok, podal včas odvolanie otec, domáhajúc sa zmeny tejto časti rozsudku tak, že mu bude určená vyživovacia povinnosť na maloletého X. maximálne vo výške 100 eur mesačne a na maloletú H. vo výške 80 eur mesačne a čo sa týka zročného výživného, tak na maloletého X. vo výške 30 eur mesačne a na maloletú H. vo výške 20 eur mesačne. Dôvodil tým, že súdom určená výška výživného spolu so zročným výživným, čo je spolu suma 405 eur je pre neho likvidačná a prakticky je tým vydaný na exekučné konanie. Zdôraznil, že zo všetkých relevantných dôkazov vyplynulo, že nemá taký príjem ako deklarovala matka, keď navyše bolo preukázané, že nemá ani vlastné bývanie (odhliadnuc od spoločného bytu, na ktorý si vzali úver), nemá úspory, auto, nevlastní žiadnu inú nehnuteľnosť a ani iné cennosti. Žije skromne u svojich rodičov a jeho príjem pokrýva jeho výdavky, ktoré nie sú nijako nadhodnotené. Vytýkal súdu, že nesprávne určil dátum, odkedy má zročné výživné platiť, pretože návrh bol podaný až 19. 09. 2011, teda zročné výživné by nemal platiť už od 01. 09. 2011, ako aj výšku zročného výživného, keď nezohľadnil jeho osobnú starostlivosť o deti v letných mesiacoch a ani jeho príspevky nad rámec plateného výživného. V doplnení odvolania (č. I. 243 spisu) otec poukázal na svoje príjmy v rokoch 2011 a 2012 a podrobne uviedol svoje mesačné výdavky, ktoré spolu s výživným na deti vo výške 150 eur mesačne predstavujú 629 eur. V závere svojho odvolania ešte poukázal na to, že prvostupňový súd sa nemohol riadiť predbežným daňovým priznaním za rok 2012, tak ako to uviedol v napadnutom rozhodnutí, pretože predbežné daňové priznanie doložil až v druhej polovici januára 2013 a to v rozvodovom konaní, vedenom na prvostupňovom súde pod sp. zn. 13P/233/2012.

K odvolaniu otca sa písomne vyjadrila matka a prokurátor a obaja navrhli rozsudok súdu prvého stupňa v jeho otcom napadnutých častiach ako vecne správny potvrdiť. Prokurátor v dôvodoch svojho vyjadrenia vyslovil názor, že prvostupňový súd vo veci vykonal rozsiahle dokazovanie, ktorým bol náležite zistený skutkový stav a v dôvodoch svojho rozhodnutia sa s jednotlivými dôkazmi súd aj dôsledne vysporiadal. Na základe uvedeného mal za to, že je v možnostiach otca súdom stanovené výživné na maloleté deti platiť.

Matka v dôvodoch svojho vyjadrenia okrem iného uviedla, že aj keď otec poukazuje na zníženie svojho príjmu, na cigarety mesačne minie cca 120 eur, pričom ona platí všetky náklady súvisiace so spoločným bytom, čo je mesačne 210 eur, a teda otcovi žiadne náklady nevznikli. Mala za to, že otec si protirečí aj v tom, že je kríza a práce nie je toľko ako doteraz, pretože toto tvrdenie nekorešponduje s daňovým priznaním za rok 2011 a 2012, ktoré sú raz také, ako v predchádzajúce roky. S poukazom na ustanovenie § 77 ods. 1 Zákona o rodine sa matka nestotožnila sa ani s tvrdením otca, že súd nesprávne určil začiatok platenia výživného. Uviedla, že výživné si uplatnila hneď po odšťahovaní otca zo spoločnej domácnosti. K príspevkom nad rámec výživného uviedla, že ide iba o príležitostné dary, ktoré dal deťom keď sú s ním, no nie je to plnenie, ktoré smeruje k uspokojovaniu odôvodnených potrieb detí, čo otec na pojednávaní aj potvrdil. Zdôraznila, že otec zaslal výživné v mesiaci december 2012 vo výške 150 eur a v januári 2013 vo výške 250 eur, teda za oba mesiace bez zročného výživného. Tvrdenie otca, že platenie zročného výživného by ho zdrvilo, pokladala za smiešne, poukazujúc na to, že keď ona platila celý nájom, výdavky spojené s bývaním, polovicu úveru a druhý úver, jeho nezaujímalo, či to nie je pre ňu

likvidačné. Jej sa nikto nepýtal, či má peniaze alebo nie, musela sa o deti a strechu nad hlavou postarať, a preto nech netvrdí, že splácanie zročného výživného a výživného bude pre neho likvidačné, keď má na starosti len samého seba.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo (§ 212 ods. 2 písm. a/ OSP) a po prejednaní veci bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 OSP) dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je v otcom napadnutej časti, týkajúcej sa určenia výšky výživného na maloleté deti vecne správne a je ho treba podľa ust. § 219 OSP potvrdiť a v časti zročného výživného a trov konania podľa § 221 ods. 1 písm. h) OSP zrušiť a vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

Podľa § 62 ods. 1, 2 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Z výsledkov dokazovania vykonaného prvostupňovým súdom je nesporné, že maloleté deti X., nar. XX. XX. XXXX a H., nar. XX. XX. XXXX F. sú deti pochádzajúce z manželstva, ktorých rodičia dňa 19. 08. 2011 spolužitie prerušili, keď otec sa zo spoločnej domácnosti odsťahoval k svojim rodičom a od tejto doby deti žijú v spoločnej domácnosti so svojou matkou. Nesporným tiež je, že vzťah oboch rodičov s deťmi je dobrý, pretože aj napriek prerušeniu spolužitia je otec s oboma deťmi v dennodennom kontakte, vozí ich autom denne do školy a deti trávajú s otcom aj víkendy po predchádzajúcej dohode rodičov. Rovnako bolo preukázané, že od prerušenia spolužitia otec prispieval na výživu detí výživným v sumách, ako uviedol súd v napadnutom rozhodnutí (v septembri až decembri 2011 po 122,60 eura = 490,40 eura, v januári až marci 2012 po 136,26 eura = 408,78 eura, v apríli 2012 sumou 130 eura a v máji až novembri 2012 sumou po 150 eura = 1.050 eura, čo je spolu suma 2.079,18 eura) a nad rámec tohto výživného otec počas stretávania sa s deťmi hradil náklady s tým súvisiace, vrátane stravy a drobných darčiekov. Záverom možno zhrnúť, že z výsledkov vykonaného dokazovania je nesporné, že rodičia sa pri úprave výkonu rodičovských práv a povinností dohodli na zverení svojich maloletých detí do osobnej starostlivosti matky a styku otca s deťmi, no nedohodli sa na výške výživného, keď otec bol ochotný na výživu detí platiť mesačne po 66 eur na každé dieťa a matka žiadala zaviazat' otca platiť výživné na maloletého X. vo výške 200 eur mesačne a na maloletú H. vo výške 170 eur mesačne, majúc za to, že takto určená výška výživného zodpovedá pokrytiu odôvodnených potrieb oprávnených a tiež schopnostiam a možnostiam otca ako povinného.

Po prejednaní veci bez nariadenia odvolacieho pojednávania odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvého stupňa v časti určenia výšky výživného na maloleté deti X., nar. XX. XX. XXXX a H., nar. XX. XX. XXXX je vecne správne. Súd prvého stupňa správne a dostatočným spôsobom zistil skutkový stav, vyvodil z neho aj správny právny záver a svoje rozhodnutie odôvodnil tak, ako mu to vyplýva z ustanovenia § 157 ods. 2 OSP. Z uvedených dôvodov sa odvolací súd v plnom rozsahu s odôvodnením napadnutého rozhodnutia v tejto časti stotožňuje (§ 219 ods. 2 OSP) a v dôvodoch svojho rozhodnutia len na ne poukazuje. Súd prvého stupňa sa v dôvodoch napadnutého rozhodnutia vypořiadal so všetkými právne relevantnými skutočnosťami majúcimi vplyv na určenie rozsahu vyživovacej povinnosti na oprávnených, správne zistil príjmy a výdavky na strane povinných, ako aj odôvodnené potreby detí.

Na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvého stupňa v napadnutej časti, s ohľadom na dôvody uvádzané otcom maloletých detí v podanom odvolaní, že výška súdom určeného výživného je neprimeraná jeho príjmom, odvolací súd uvádza, že v danej veci bolo jednoznačne preukázané, že otec sa snažil zahmlievať svoje skutočné príjmy, tvrdiac, že práce u niektorých matkou označených osôb robil bez nároku na finančnú náhradu (napr. pani P., p. C.), dokonca tvrdil, že si neviedol denník prác, ktorý si podľa tvrdenia matky detí viedol a následne potom priznal, že tento si viedol, no od prerušenia spolužitia si už nevedie (viď č. I. 138 spisu). Správne potom prvostupňový súd postupoval, keď pri posudzovaní možností a schopností otca nevychádzal z jeho daňových priznaní, ale zo skutočných nákladov, ktoré bol počas spolužitia s matkou maloletých detí schopný uhrádzať. Ak totiž ide o rodiča, ktorý je podnikateľom, súd pri posudzovaní jeho zárobkových možností pre účely určenia výživného vychádza zo stavu príjmov, ktoré dosiahol tento rodič podľa svojho daňového priznania a ako ich uviedol vo svojej výpovedi účastníka konania (§ 131 OSP), potvrdenej potom i správou vyžiadanou od príslušného daňového orgánu na potvrdenie správnosti výpovede rodiča. Je však potrebné vykonať i ďalšie dokazovanie na zistenie schopností a možností tohto rodiča z hľadiska ustanovenia § 62 ods. 2 a § 75 ods. 1 Zákona o rodine, aby boli objasnené jeho celkové majetkové pomery. K výhradám otca k plateniu výživného a vplyvu platenia výživného vo výške ako určil prvostupňový súd a na jeho potrebu hradiť svoje náklady, odvolací súd len s poukazom na vyššie citované zákonné ustanovenie § 62 ods. 1 Zákona o rodine uvádza, že plnenie vyživovacej povinnosti je zákonnou povinnosťou rodičov do doby, pokiaľ deti nie sú schopné samé sa živiť. Maloleté deti účastníkov konania sa v súčasnej dobe z objektívnych dôvodov - žiaci základnej školy, nie sú schopné samé sa živiť, a preto rodičia sú povinní zo zákona plniť svoju vyživovaciu povinnosť voči nim. Otec detí neuviedol žiadne také skutočnosti, ktoré by znižovali jeho schopnosť pracovať a okrem seba riadne zabezpečiť aj výživu svojich detí. Výživné nemá pokrývať len základné potreby týkajúce sa živobytia, ale aj ďalšie hmotné a kultúrne potreby obvyklé pre život človeka, akými sú ošatenie, bývanie, starostlivosť o zdravie, potreby vzdelania, výchovy, kultúrne a športové vyžitie, záujmy. Súdom prvého stupňa určené výživné vo výške 130 eur mesačne na maloletého X., ktorý má 15 rokov a vo výške 120 eur mesačne na maloletú H., ktorá má 10 rokov, je v súlade s vyššie citovaným zákonným ustanovením § 62 ods. 1, 2 a 4 Zákona o rodine, a preto odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti, týkajúcej sa určenia výšky vyživovacej povinnosti otca podľa § 219 ods. 1 OSP ako vecne správny potvrdil.

V časti zročného výživného odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil, keď nemal podmienky pre potvrdenie, ani zmenu rozhodnutia v tejto časti. V čase rozhodovania odvolacieho súdu, t.j. dňa 16. mája 2013, bolo odvolaciemu súdu zo spisu vedeného na Krajskom súde v Nitre pod sp. zn. 9CoP/23/2013 známe, že manželstvo rodičov maloletých detí bolo rozsudkom Okresného súdu Nitra zo dňa 24. 01. 2013, č. k. 13P/233/2012-71 rozvedené, pričom odvolanie podal len odporca (otec maloletých detí) v časti úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvode, konkrétne v časti týkajúcej sa výživného. S poukazom na to, že skoršia úprava výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu podľa § 36 ods. 1 a § 65 stráca účinnosť právoplatnosťou výroku o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu a o výživnom v rozsudku, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa a odvolaciemu súdu nebolo známe, v akej výške otec maloletých detí výživné do právoplatnosti rozsudku o rozvode zaplatil, bude potrebné, aby súd v ďalšom konaní podrobne vypočul účastníkov konania a doplnil dokazovanie za účelom zistenia tejto výšky otcom detí zaplateného výživného. Po takto doplnenom dokazovaní súd prvého stupňa opätovne rozhodne o zročnom výživnom na maloletého X. a maloletú H. od 01. 11. 2011 až do právoplatnosti rozhodnutia o rozvode manželstva rodičov maloletých detí, pri ktorom rozhodovaní prihliadne aj na otcom v odvolaní namietanú výšku splátok zameškaného výživného (ktoré sa i odvolaciemu súdu javí k výške príjmu otca neprimerane vysoké) a tiež o trovách celého konania, vrátane odvolacieho konania.

Toto rozhodnutie prijal odvolací senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustné odvolanie.